

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้เรียบเรียง : นางปรีดา วิทยากุล

ตารางกำหนดการจัดการเรียนรู้
รายวิชาพระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วย การเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	มรดกล้ำค่า 1.1 มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา - มรดกทางด้านรูปธรรม - มรดกทางด้านจิตใจ 1.2 การนำพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชาติไทย - พัฒนาด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม - พัฒนาด้านจิตใจ เช่น หลักโอวาท 3 1.3 กตัญญูทวดเวทื่อพระพุทธศาสนา	2
2	พระบรมศาสดาของชาวพุทธ 2.1 สรูปพุทธประวัติ 2.2 พระรัตนตรัยกับศรัทธา 4 2.3 โปรตพุทธบิดา (เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์) 2.4 พุทธกิจสำคัญ ได้แก่ โลกัตถจริยา ญาตัตถจริยา และพุทธัตถจริยา	2
3	พระธรรมอันประเสริฐ 3.1 ไตรสิกขา : ศีล สมาธิ ปัญญา 3.2 โอวาท 3 - ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล อบายมุข 4 - ทำความดี : เบญจธรรม บุญกิริยาวัตตุ 3	3
4	การบริหารจิตและเจริญปัญญา 4.1 โอวาท 3 ทำจิตให้บริสุทธิ์ - ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา - สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา - การกำหนดอิริยาบถใหญ่ - การฝึกสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	3

5	<p>บ่อเกิดแห่งความเจริญ</p> <p>5.1 โฉวาท 3 ทำความดี : อิทธิบาท 4 มงคล 38 (ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การงานไม่อาภูล อดทน)</p> <p>5.2 ชาดก : จูฬเสฏฐิชาดก</p> <p>5.3 ชาวพุทธตัวอย่าง : อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ</p> <p>5.4 พุทธศาสนสุภาษิต : วิริเยน ทุกขมจ เจติ (คนจะล่วงทุกข์ได้ เพราะความเพียร)</p>	3
6	<p>ทางเดินสู่ปัญญา</p> <p>6.1 องค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎก</p> <p>6.2 โฉวาท 3 ทำความดี : อคติ 4 สันโดษ</p> <p>6.3 ชาดก : วัฒนโรหชาดก</p> <p>6.4 พุทธสาวก : พระโสณโกฬิวิสะ</p> <p>6.5 ชาวพุทธตัวอย่าง : สมเด็จพระสังฆราช (สา)</p> <p>6.6 พุทธศาสนสุภาษิต : ปญญา โลกสมิ ปชฺโชโต (ปัญญาคือแสงสว่างในโลก)</p>	4
7	<p>พัฒนาคุณค่าชีวิต</p> <p>7.1 การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>7.2 การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน - ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล - ประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา <p>7.3 มารยาทชาวพุทธ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกราบพระรัตนตรัย - การไหว้บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ - การกราบศพ 	3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง มรดกล้ำค่า

จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1. ความคิดรวบยอด

การศึกษาพุทธประวัติและประวัติของพระศาสดาของศาสนาต่าง ๆ ทำให้มีความรัก ความศรัทธาต่อพระศาสดาที่มีความเสียสละที่ยิ่งใหญ่ต่อชาวโลกและสรรพสัตว์ทั้งปวง ส่งผลดีต่อการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสั่งสอนที่ก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม

2. ตัวชี้วัด

2.1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย

2.2 แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.3 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกเหตุผลสำคัญที่แสดงว่าพระพุทธศาสนาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติไทยได้

3.2 วิเคราะห์ความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือได้

3.3 ยกตัวอย่างมรดกทางวัฒนธรรมด้านรูปธรรมและด้านจิตใจที่มีอิทธิพลต่อชาติไทย พร้อมทั้งประกาศตนในการมีบทบาทด้านการธำรงรักษาให้คงอยู่อย่างมั่นคงสืบไป

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

4.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 รักความเป็นไทย
- 5.2 มีจิตสาธารณะ

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 6.2 รักชาติวัฒนธรรม ประเพณีไทยอันงดงาม

7. สารการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มรดกล้ำค่า

- 1.1 มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา
 - มรดกทางด้านรูปธรรม
 - มรดกทางด้านจิตใจ
- 1.2 การนำพระพุทธรูปไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชาติไทย
 - พัฒนาด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม
 - พัฒนาด้านจิตใจ เช่น หลักโอวาท 3
- 1.3 กตัญญูกตเวทิต่อพระพุทธศาสนา

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 1.1 เรื่องมรดกล้ำค่า
- 8.2 ใบงานที่ 1.2 จับคู่เพิ่มพูนความรู้
- 8.3 ใบงานที่ 1.3 ผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) เรื่องมรดกล้ำค่า
- 8.4 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) ให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและทำสมาธิ 5 นาที
- 2) ครูแนะนำตนเองกล่าวทักทายนักเรียน และให้นักเรียนแนะนำตนเองทีละคนด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง เสร็จแล้วให้นักเรียนดูภาพวัด สถานที่สำคัญทางศาสนา เช่น ภาพศาสนสถาน ภาพโบราณวัตถุ ภาพสถาปัตยกรรม ภาพจิตรกรรมฝาผนังจากวัดต่าง ๆ โดยดูจากวีดิทัศน์หรือแผ่นภาพที่ครูจัดหามาให้
- 3) แจงจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) นักเรียนและครูร่วมกันกำหนดหัวข้อสำคัญที่จะศึกษา เช่น

- ความหมาย
- องค์ประกอบ
- ประโยชน์
- การดำรงรักษา
- หรือประเด็นอื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจจะเรียนรู้เพิ่มเติม

5) ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 5 คน ตามสมัครใจ เลือกหัวข้อประเด็นที่จะศึกษาโดยวิธีการจับฉลากสี โดยศึกษากลุ่มละ 1 ประเด็น ตัวแทนกลุ่มรับใบงานที่ 1.1 กำหนดเวลาในการปฏิบัติงานกลุ่มละประมาณ 20 นาที เสร็จแล้วให้ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

6) นักเรียนตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น โดยนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ชักถามพร้อมทั้งให้ร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

7) ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันและให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.2 พร้อมทั้งร่วมกันเฉลยใบงาน

8) นักเรียนสรุปสาระที่ได้รับจากการเรียน บันทึกในสมุดจดงานของตนเอง

ชั่วโมงที่ 2

1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิตามรูปแบบประมาณ 5 นาที

2) ครูทบทวนเรื่องที่เรียนในชั่วโมงที่ผ่านมาเรื่องมรดกล้ำค่าของพระพุทธศาสนา

3) นักเรียนดูภาพวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) พร้อมทั้งอธิบายความสำคัญและที่มาของวัดนี้หรือให้นักเรียนดูวีดิทัศน์แนะนำวัดอย่างสั้น ๆ

4) นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งด้วยกันอ่านหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค. หน้า 1-12 และให้ร่วมกันจัดทำใบงานที่ 1.3 ทำเป็นผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการอ่าน

5) ครูสุ่มให้นักเรียนประมาณ 2-3 คน อ่านบทสรุปที่จัดทำให้เพื่อนฟัง พร้อมทั้งให้นักเรียนนำผลงานที่จัดทำส่งครู ครูตรวจผลงานเสร็จแล้วให้นักเรียนนำผลงานไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

6) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พร้อมทั้งตรวจเฉลย

7) ครูสรุปสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม พร้อมทั้งให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

8) นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้รับจากการเรียนอย่างสั้น ๆ ลงในสมุดจดงานของตนเอง

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.

2) ภาพวัด ภาพศาสนสถานต่าง ๆ ภาพสถาปัตยกรรม ภาพจิตรกรรมฝาผนัง

3) วีดิทัศน์เกี่ยวกับศาสนสถาน

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) วัดในชุมชนใกล้โรงเรียน
- 2) ห้องจริยธรรมของโรงเรียน
- 3) ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดในชุมชน
- 4) ข้อมูลสารสนเทศจาก Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจใบงาน 5. ตรวจสอบแฟ้มกัณฑ์ประจำหน่วยการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 หาโอกาสพานักเรียนทัศนศึกษา ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) หรือวัดในชุมชนใกล้เคียงโรงเรียนกลับมาแล้วให้เขียนเรียงความเกี่ยวกับความประทับใจส่งครู

13.2 ให้นักเรียนเดินทางไปศึกษาวัดหรือสถานที่สำคัญทางศาสนาในชุมชนของตนเองในวันหยุด พร้อมจัดทำรายงานส่งเรื่องวัดในชุมชนหรือศาสนสถานที่สำคัญในชุมชนของข้าพเจ้า

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 1.1 เรื่อง มรดกล้ำค่า

คำชี้แจง

1. นักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 5 คน ด้วยวิธีการจับฉลากสี ใครจับได้สีเดียวกันเข้ากลุ่มเดียวกัน
2. นักเรียนรับหมายเลขประจำกลุ่ม พร้อมทั้งส่งตัวแทนจับฉลากหัวเรื่องที่จะศึกษา
3. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเนื้อหาสาระจากหนังสือเรียนตามหัวเรื่องที่จับฉลากได้ ร่วมกันอ่านสรุปสาระสำคัญ พร้อมทั้งบันทึกในแบบบันทึกกิจกรรมใบงานที่ 1.1 เตรียมนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ใบงานที่ 1.2
เรื่อง จับคู่เพิ่มพูนความรู้

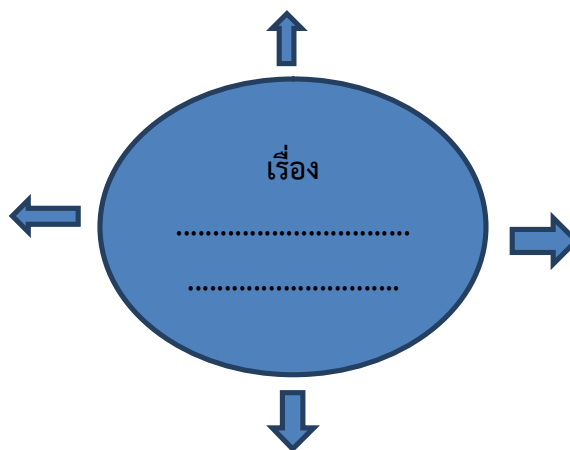
คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นข้อความทางขวามือกับทางซ้ายมือที่สัมพันธ์กันให้ถูกต้อง

1. บุญกิริยาวัตถุ 3	ก. พระพุทธไสยาสน์
2. ความกตัญญูทเวทิต่อพระพุทธศาสนา	ข. สร้างอุทิศพระพุทธเจ้า
3. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม	ค. ศีลาธรรม ปฏิบัติธรรม
4. รัชกาลที่ 3	ง. ทานมัย สีลมัย ภาวนามัย
5. อุทเทสิกเจดีย์	จ. สร้างเจดีย์รายมากที่สุด

ใบงานที่ 1.3

เรื่อง พังมโนทัศน์ (Mind Mapping) เรื่องมรดกล้ำค่า

คำชี้แจง นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการอ่านเรื่องมรดกล้ำค่า

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง มรดกล้ำค่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. เพราะเหตุผลใดจึงต้องสำรวมกาย วาจา ใจตลอดเวลาที่อยู่ในวัด
 - 1 เพื่อความเป็นมงคลแก่ตัวเองและครอบครัว
 - 2 เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ที่ดีของคนไทย
 - 3 เพื่อแสดงความเคารพต่อสถานที่
 - 4 เพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่น

2. บริเวณวัดแบ่งออกเป็นกี่เขต ได้แก่อะไรบ้าง
 - 1 2 เขต คือเขตพุทธาวาสกับเขตอรัญญวาสี
 - 1 2 เขต คือเขตพุทธาวาสกับเขตสังฆาวาส
 - 3 3 เขต คือเขตมณฑป เขตจำพรรษา เขตปริมณฑล
 - 4 3 เขต คือเขตชั้นใน เขตชั้นกลาง เขตชั้นนอก

3. ชื่อใดเป็นชื่อเดิมของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

1 วัดโพธิ์สามต้น	2 วัดโพธาราม
3 วัดมหาโพธิ์	4 วัดพระศรีมหาโพธิ์

4. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดพระราชทานนามใหม่โดยเปลี่ยนชื่อโพธารามเป็นวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

1 ร. 1	2 ร. 2
3 ร. 3	4 ร. 4

5. วัดใดเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา

1 วัดนิโครธาราม	2 วัดเวฬุวัน
3 วัดบุพพาราม	4 วัดเชตวนาราม

6. หลักธรรมในการทำความดี เรียกว่าอะไร

1 ไตรสิกขา	2 ทิริ-โอดตัมปะ
3 บุญกิริยาวัตถุ 3	4 สังคหวัตถุ 4

7. การสร้างวัดสะท้อนถึงสิ่งใดของบุคคลผู้นับถือพระพุทธศาสนา
1 ทิริ-โอดตปปะ	2 ชั้นดี-โสรัจจะ
3 เมตตา-กรุณา	4 ศรัทธา-กตัญญู
8. ข้อใดไม่ใช่หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สอนให้พุทธศาสนิกชนเชื่อในหลักเหตุผล
- 1 เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีวิบากกรรม
 - 2 เชื่อว่าสามารถล้างบาปได้ด้วยการเข้าถึงพระเจ้า
 - 3 เชื่อในกฎแห่งกรรม
 - 4 เชื่อในการตรัสรู้ธรรมของพระพุทธเจ้า
9. เพราะเหตุผลใดจึงมีการสร้างวัดในพระพุทธศาสนามากมาย
- 1 เชื่อมั่นในพระเจ้า
 - 2 ศรัทธาในศาสนา
 - 3 ศรัทธาในตัวแทนของพระเจ้า
 - 4 เชื่อมั่นในพระสงฆ์
10. ข้อใดจัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับศาสนา
1 การแต่งกาย	2 ขนบธรรมเนียมประเพณี
3 สถาปัตยกรรม	4 ภาษาพูด

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก	ให้ 3 คะแนน
ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง พระบรมศาสดาของชาวพุทธ

จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1. ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรียนรู้เรื่องประวัติพระศาสดาของศาสนาพุทธหรือศาสนาที่ตนนับถือ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง นำสู่การมีศรัทธาในศาสดาและทำให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามหลักคำสอน และยึดมั่นในการนับถือศาสนา ส่งผลดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขสืบไป

2. ตัวชี้วัด

2.1 สรุปรูปพุทธประวัติ ตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.2 แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.3 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ตรัสรู้ธรรมและบำเพ็ญพุทธจริยาที่สำคัญได้

3.2 เห็นคุณค่าพระพุทธองค์ด้านการปฏิบัติตนที่มีคุณธรรม กตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ และยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติของตนเองได้

3.3 อภิปรายร่วมกันถึงพระพุทธรูปที่มีต่อพระประยูรญาติของพระองค์ได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

4.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 ใฝ่เรียนรู้
- 5.2 อยู่อย่างพอเพียง
- 5.3 รักความเป็นไทย
- 5.4 มีจิตสาธารณะ

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 6.2 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

7. สารการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระบรมศาสดาของชาวพุทธ

- 2.1 สรูปพุทธประวัติ
- 2.2 พระรัตนตรัยกับศรัทธา 4
- 2.3 โปรตพุทธบิดา (เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์)
- 2.4 พุทธกิจสำคัญ ได้แก่ โลกัตถจริยา ญาติตถจริยา และพุทธัตถจริยา

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 2.1-2.2 เรื่องพุทธประวัติ
- 8.2 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและฝึกให้นักเรียนทำสมาธิประมาณ 5 นาที
- 2) ครูนำเสนอเรื่องราวศาสนาต่าง ๆ โดยการสอบถามเรื่องการนับถือศาสนาของนักเรียนแต่ละคน รวมทั้งศาสนาต่าง ๆ ที่มีคนนับถือในสังคมไทย
- 3) แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) ครูนำเสนอความรู้เดิมของนักเรียนเรื่องศาสนาพุทธ พุทธประวัติตั้งแต่ตอนประสูติ ตรัสรู้ธรรม และการกลับกรุงกบิลพัสดุ์เพื่อโปรดพุทธบิดาและพระประยูรญาติ โดยสอบถามนักเรียนเท่าที่ทราบ รวมทั้งเรื่องราวของศาสนาอื่น ๆ ที่นักเรียนนับถือ ให้นักเรียนเล่าประวัติความเป็นมาอย่างย่อ
- 5) นักเรียนจับคู่ศึกษาร่วมกันจากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา บทที่ 2 เรื่องพระบรมศาสดาของชาวพุทธ สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค. หน้า 13-19 และร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 เรื่องพุทธประวัติ

6) ครูสุ่มให้นักเรียน 2-3 คน นำเสนอใบงาน พร้อมทั้งตรวจเฉลย ครูอธิบายเพิ่มเติมและให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

7) นักเรียนสรุปสาระความรู้ที่ได้รับจากการเรียน และให้บันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงในสมุดจดงานของตนเอง

ชั่วโมงที่ 2

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิประมาณ 5 นาที
- 2) ครูทบทวนความรู้เดิมโดยการให้นักเรียนเล่าพุทธประวัติโดยสังเขป
- 3) แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) ให้นักเรียนจับคู่โดยสมัครใจ ศึกษาจากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา บทที่ 2 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค. หน้า 19-34 ร่วมกันทำใบงานที่ 2.2 เรื่องพุทธประวัติ
- 5) นักเรียนร่วมกันตรวจเฉลยใบงานที่ 2.2
- 6) ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำผลงานได้ดีและอธิบายให้ความรู้เพิ่มเติม
- 7) นักเรียนอภิปรายร่วมกันเรื่องพุทธประวัติตอนโปรดพุทธบิดาและพระประยูรญาติ พร้อมทั้งร่วมกันสรุปสาระที่ได้รับจากการศึกษาเรื่องนี้
- 8) นักเรียนร่วมกันทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พร้อมทั้งร่วมกันตรวจเฉลย
- 9) ครูสรุปสาระความรู้เพิ่มเติมและให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และให้นักเรียนจดบันทึกความรู้ที่ได้รับสั้น ๆ ลงในสมุดจดงานของตนเอง

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของสกสค.

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) วัดในชุมชนใกล้โรงเรียน
- 2) ห้องจริยธรรมของโรงเรียน
- 3) ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดในชุมชน
- 4) ข้อมูลสารสนเทศจาก Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจสอบงาน 5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายงานเพิ่มเติมให้นักเรียนไปศึกษาด้วยตนเองที่วัดใกล้บ้าน หรือวัดในจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ พร้อมทั้งศึกษาภาพจากจิตรกรรมฝาผนังในวัดนั้น ถ่ายภาพพร้อมจัดทำเป็นรายงาน

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 2.1
เรื่อง พุทธประวัติ

คำชี้แจง นักเรียนอ่านหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์
องค์การค้ำของ สกสศ. หน้า 12-19 และร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้สั้น ๆ

1. นักเรียนได้เรียนรู้พุทธประวัติจากวัด.....
2. วัดดังกล่าวมีสิ่งสำคัญที่มีคุณค่าต่อสังคมชาวพุทธดังนี้
 - 1).....
 - 2).....
 - 3).....
 - 4).....
 - 5).....
3. ผู้บรรยายพุทธประวัติให้กับนักเรียนได้ฟัง คือ.....
4. ในพระชาติสุดท้าย พระพุทธเจ้าเรียกพระองค์เองว่า.....
หมายความว่า.....
5. บารมี คือ.....
ประกอบด้วย.....
.....
6. พระนามของพระราชบิดาของเจ้าชายสิทธัตถะ คือ.....
ผู้ครองเมือง.....แคว้น.....
7. เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกผนวชเมื่อพระชนมายุ.....พรรษา ด้วยเหตุผล.....
.....
8. การบำเพ็ญเพียรในระหว่างทรงผนวชเรียกว่า.....
9. พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ธรรมที่เรียกว่า.....
ประกอบด้วย.....
.....
10. ชาวพุทธจะต้องมีศรัทธาในพระพุทธศาสนาเรียกว่า.....
ประกอบด้วย.....
.....

ใบงานที่ 2.2

เรื่อง พุทธประวัติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา สำนักพิมพ์องค์การของ สกสค. หน้า 19-34 และร่วมกันตอบคำถามสั้น ๆ ให้ถูกต้องชัดเจน

1. วันสำคัญสากลทางศาสนาที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา คือ
.....
2. ปัญจวัคคีย์มีใครบ้าง
.....
.....
3. หลักธรรมที่แสดงครั้งแรกแก่พุทธสาวกคือหลักธรรมใด.....
4. วัดแห่งแรกของพระพุทธศาสนา คือ.....
5. พุทธจริยา คือ.....
ประกอบด้วย.....
.....
6. พระพุทธเจ้าเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ พร้อมด้วยพระสงฆ์จำนวน.....รูป
7. พระพุทธเจ้าทรงทำลายพิธีมานะของพระประยูรญาติด้วยการแสดงปาฏิหาริย์อย่างไร
.....
.....
8. ผู้ใดเป็นบุคคลแรกที่ทักท้วงในการขอบรรพชา อุปสมบท ต้องให้มีการขออนุญาตจากบิดามารดา
.....
9. พุทธบริษัท 4 ประกอบด้วย.....
.....
10. จากบทเรียนนักเรียนส่วนใหญ่ชื่นชมพระพุทธรูปอิริยาบถใด
.....
.....

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2
เรื่อง พระบรมศาสดาของชาวพุทธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. สามเณรองค์แรกในพระพุทธศาสนาคือใคร

1 พระมหโสดบัณฑิต	2 พระมหาชนก
3 พระอานนท์	4 พระราหุล

2. องค์อุปฐากของพระพุทธองค์คือใคร

1 พระมหโสดบัณฑิต	2 พระมหาชนก
3 พระอานนท์	4 พระราหุล

3. การที่พระพุทธองค์เสด็จไปโปรดพุทธบิดาเกิดผลอย่างไร
 - 1 บังเกิดอุบาสกคนแรก
 - 2 บรรลุโสดาบัน
 - 3 ได้เป็นองค์อุปฐาก
 - 4 ผนวชเป็นพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา

4. ข้อใดเป็นพุทธจริยาที่เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ตามหน้าที่ของพระพุทธเจ้า
 - 1 แสดงธรรมโปรดพุทธบริษัท 4
 - 2 แสดงโอวาทปาฏิโมกข์แก่พระสงฆ์สาวก
 - 3 แสดงธรรมโปรดพระประยูรญาติ
 - 4 แสดงอิทธิปาฏิหาริย์ให้ปรากฏแก่พระญาติวงศ์

5. ข้อใดหมายถึงตถาคตโพธิสัจฉา
 - 1 เชื่อว่าพระพุทธเจ้าเกิดขึ้นในโลกนี้แล้ว
 - 2 เชื่อว่าพระพุทธเจ้าเป็นโอรสแห่งcakravartī
 - 3 เชื่อว่าพระพุทธเจ้าทรงมีอิทธิปาฏิหาริย์
 - 4 เชื่อว่าพระพุทธเจ้าเป็นผู้ตรัสรู้

6. จากเรื่องพระเวสสันดรชาดก ได้คติสอนใจสำคัญที่สุดคือเรื่องใด

- 1 การเสียสละนำสุขมาให้
- 2 ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- 3 ควรประพฤติสุจริต ผู้ประพฤติสุจริตจะเป็นสุขในโลก
- 4 การเกิดแก่เจ็บตายเป็นเรื่องธรรมดาโลก

7. โลกัตถจริยา หมายถึงอะไร

- 1 ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่พระประยูรญาติ
- 2 ทรงไม่เบียดเบียนแก่ผู้ใด
- 3 ทรงตัดจากกิเลสเครื่องเศร้าหมองทั้งหลาย
- 4 ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่ชาวโลก

8. ข้อใดคือพุทธบริษัท 4

- 1 อุปัฏฐาก พุทธสาวก อุบาสก สาวิกา
- 2 ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา
- 3 ภิกษุ สามเณร ภิกษุณี ซี
- 4 คหบดี อุปัฏฐาก พระธรรมทูต สังฆราช

9. เพราะเหตุใดจึงภาคภูมิใจที่ได้เป็นพุทธศาสนิกชน

- 1 แสดงความกตัญญูต่อบิดามารดาที่เป็นชาวพุทธ
- 2 แสดงความกตัญญูและปฏิบัติตามพระศาสดา
- 3 ได้เรียนรู้หลักธรรมและนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง
- 4 ได้รับคำสอนที่ดีมีคุณค่า เช่น ชาดกต่าง ๆ

10. จากบทเรียนนักเรียนได้เรียนพุทธประวัติจากสิ่งใด

- 1 การอ่านหนังสือ
- 2 จากจิตรกรรมฝาผนัง
- 3 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 4 คำสอนของคุณครู

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก

ให้ 3 คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง

ให้ 2 คะแนน

ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์

ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง พระธรรมอันประเสริฐ

จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1.ความคิดรวบยอด

หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ เป็นหลักสำคัญในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติตน การที่ศาสนิกชนศึกษาให้เข้าใจและนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนย่อมเกิดผลดีต่อตนเองและส่งผลดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. ตัวชี้วัด

2.1 แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.2 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายหลักธรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เชื่อมโยงกับพระรัตนตรัยและโอวาท 3 ได้

3.2 วิเคราะห์หลักธรรมและคุณค่าของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่สำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือได้

3.3 บอกประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือได้

3.4 เสนอแนวทางปฏิบัติตนในฐานะศาสนิกชนที่ดีตามแนวทางของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

4.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 ซื่อสัตย์สุจริต
- 5.2 มีวินัย
- 5.3 ใฝ่เรียนรู้
- 5.4 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.5 มีจิตสาธารณะ

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 6.2 คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

7. สารการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระธรรมอันประเสริฐ

- 3.1 ไตรสิกขา : ศีล สมาธิ ปัญญา
- 3.2 โอวาท 3
 - ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล อบายมุข 4
 - ทำความดี : เบญจธรรม บุญกิริยาวัตถุ 3

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 3.1 เรื่องสรุปสาระสำคัญของพระธรรมอันประเสริฐ
- 8.2 ใบงานที่ 3.2 เรื่องสำรวจการปฏิบัติตน
- 8.3 ใบงานที่ 3.3 เรื่องจับคู่ข้อความสัมพันธ์เกี่ยวกับพระธรรมอันประเสริฐ
- 8.4 ใบงานที่ 3.4 เรื่องผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) พระธรรมอันประเสริฐ
- 8.5 ใบงานที่ 3.5 เรื่องนิทานธรรมะเกี่ยวกับพระธรรมอันประเสริฐ
- 8.6 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิ 5 นาที
- 2) ให้นักเรียนดูภาพข่าวเหตุการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับเรื่องการทำความดี การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคม และข่าวการประพาศติตนในทางไม่ดี เช่น การปล้น-ฆ่า กระทำอนาจาร พร้อมทั้งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกันว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดีอย่างไร เกิดผลดี-ผลเสียต่อการอยู่ร่วมกันอย่างไรบ้าง
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยวิธีการจับฉลากหมายเลข ใครจับได้หมายเลขเดียวกันให้เข้ากลุ่มเดียวกัน ให้ศึกษาค้นคว้าร่วมกันเรื่องหลักธรรมสำคัญทางศาสนาพุทธและศาสนาอื่น ๆ ที่นักเรียนนับถือ เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นต้น ทั้งนี้ครูได้เตรียมเอกสาร หนังสือเรียนไว้ให้นักเรียนยืมไปศึกษากลุ่มละ 1 ชุด แต่ละกลุ่มศึกษาพร้อมสรุปผลการศึกษา นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน บันทึกในใบงานที่ 3.1 โดยครูกำหนดให้นำเสนอในการเรียนครั้งต่อไป

5) นักเรียนรับใบงานที่ 3.2 แบบสำรวจตนเองว่าปฏิบัติตามหลักธรรมหรือไม่ พร้อมร่วมกันตรวจเฉลย

6) นักเรียนและครูสรุปร่วมกันถึงสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าในช่วงนี้ โดยนัดหมายการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในการเรียนครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 2-3

1) นักเรียนสวดมนต์และปฏิบัติสมาธิก่อนเรียน 5 นาที

2) ตัวแทนกลุ่มจับฉลากลำดับที่ในการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

3) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจากการศึกษาค้นคว้าของกลุ่มตนเอง โดยนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาวิจารณ์และให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

4) นักเรียนสรุปร่วมกันเรื่องหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาและศาสนาต่าง ๆ ที่ได้รับจากการนำเสนอรายงานของกลุ่มต่าง ๆ บันทึกในใบงานที่ 3.3

5) นักเรียนรับใบงานที่ 3.4-3.6 ไปทำและร่วมกันตรวจเฉลย

6) นักเรียนและครูสรุปร่วมกันถึงเรื่องพระธรรมอันประเสริฐ ครูให้ข้อคิดเห็นและอธิบายเพิ่มเติมและให้นักเรียนจดบันทึกสาระสั้น ๆ ลงในสมุดจดงานของตนเอง

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.

2) ภาพข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

1) วัดในชุมชนใกล้โรงเรียน

2) ห้องจริยธรรมของโรงเรียน

3) ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดในชุมชน

4) ข้อมูลสารสนเทศจาก Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจใบงาน 5. ตรวจสอบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายงานให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศ แสดงหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น ๆ ในสังคมไทย เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

13.2 ให้นักเรียนทำสมุดภาพเรื่องกิจกรรมสำคัญทางศาสนาที่ตนเองได้ปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ

13.3 ให้นักเรียนจัดทำสมุดบันทึกความดีตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือ นำส่งครูสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 3.1
เรื่อง สรุปสาระสำคัญพระธรรมอันประเสริฐ

คำชี้แจง นักเรียนเข้ากลุ่มศึกษาเรื่องพระธรรมอันประเสริฐ หรือหลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่ตนเองนับถือ และบันทึกผลการปฏิบัติงานในแบบบันทึกการปฏิบัติงานกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

- 1. ชื่อ.....เลขที่.....(ประธาน)
- 2. ชื่อ.....เลขที่.....(สมาชิก)
- 3. ชื่อ.....เลขที่.....(สมาชิก)
- 4. ชื่อ.....เลขที่.....(สมาชิก)
- 5. ชื่อ.....เลขที่.....(เลขานุการ)

เรื่องที่ศึกษา.....

สรุปสาระสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....เลขานุการ

ใบงานที่ 3.2
เรื่อง สำรวจการปฏิบัติตน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาหรือไม่ พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ที่	รายการ	ปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ	เหตุผล
1.	การทำบุญตักบาตร			
2.	ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน			
3.	ร่วมทำบุญที่วัด			
4.	ช่วยทำความสะอาดห้องเรียน			
5.	แบ่งอาหารหรือขนมให้เพื่อน			
6.	ให้อาหารสุนัขจรจัด			
7.	เข้าค่ายธรรม			
8.	ใช้คำหยาบคายเมื่อไม่พอใจ			
9.	ทำบุญช่วยเหลือคนพิการ			
10.	ชื่นชมคนที่ทำความดี			

รายการปฏิบัติตนข้อใดนักเรียนชอบปฏิบัติมากที่สุด

.....

.....

.....

การปฏิบัติตนดังกล่าวเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 3.3

เรื่อง จับคู่ข้อความสัมพันธ์เกี่ยวกับพระธรรมอันประเสริฐ

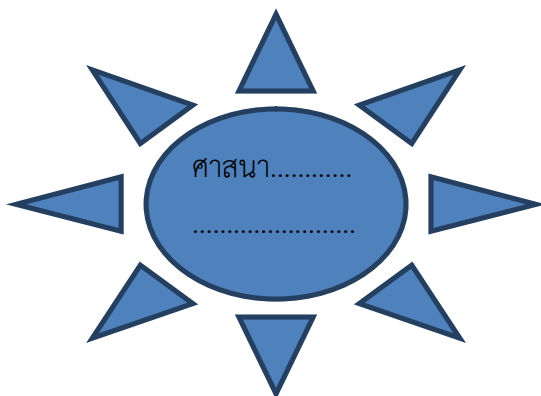
คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กัน โดยการนำอักษรหน้าข้อความทางขวามือมาใส่หน้าข้อความทางซ้ายมือที่มีความสัมพันธ์กัน

1. หัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา	ก. อบายมุข
2. ขอบปฏิบัติในการรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อยดีงาม	ข. บุญกิริยาวัตถุ
3. ช่องทางแห่งความเสื่อม	ค. โอวาท 3
4. สิ่งที่เป็นที่ตั้งแห่งการทำบุญ	ง. ไตรสิกขา
5. ศील สมาธิ ปัญญา	จ. เบญจศีล
	ฉ. ธรรมสาทก
	ช. การบริหารจัดการเจริญปัญญา

ใบงานที่ 3.4

เรื่อง ผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) พระธรรมอันประเสริฐ

คำชี้แจง นักเรียนสรุปหลักธรรมของศาสนาพุทธหรือศาสนาที่ตนเองนับถือ โดยจัดทำเป็นผังมโนทัศน์ (Mind Mapping) พร้อมระบายสีตกแต่งให้ถูกต้องและสวยงาม

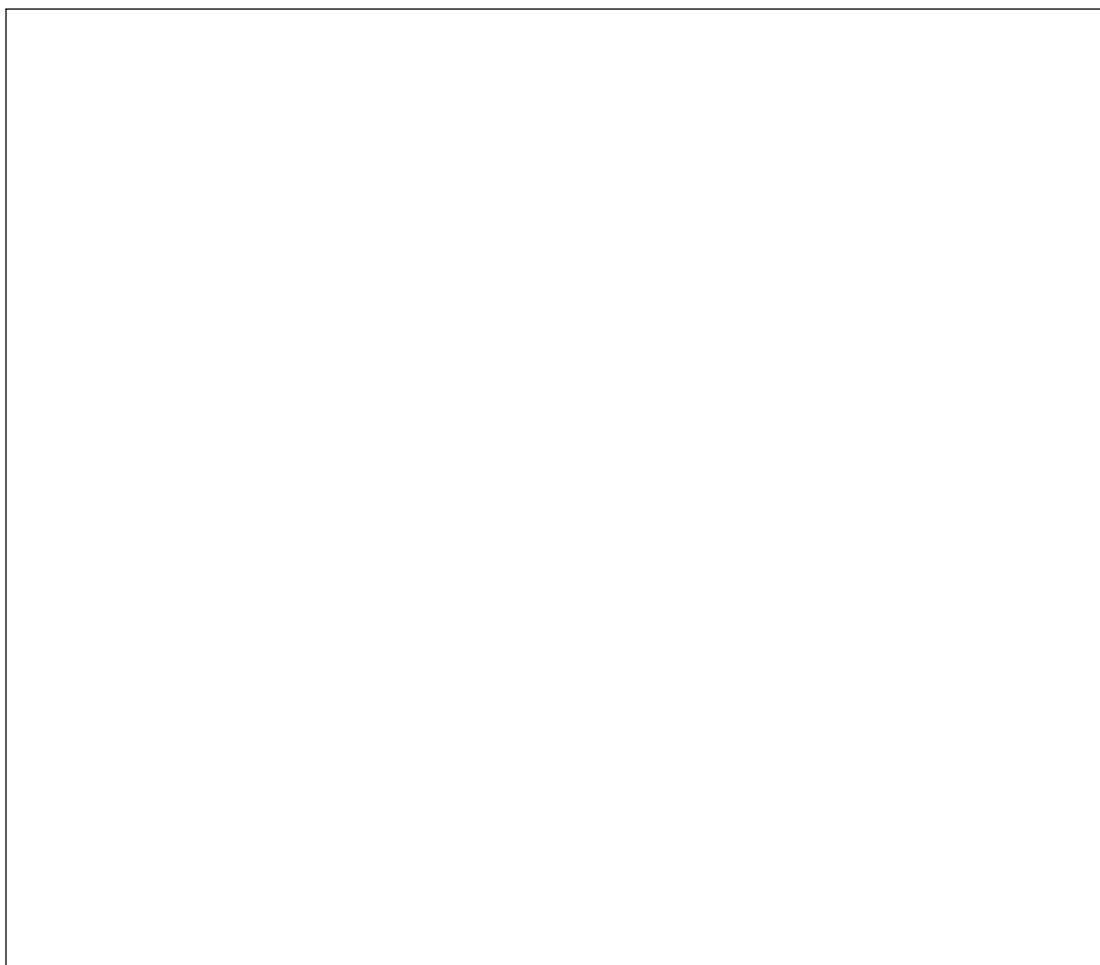

ใบงานที่ 3.5
เรื่อง นิทานธรรมะเกี่ยวกับพระธรรมอันประเสริฐ

คำชี้แจง นักเรียนแตงนิทานคนละ 1 เรื่อง โดยให้นำหลักธรรมที่ตนเองเชื่อถือและศรัทธามาประกอบเรื่อง พร้อมระบายสีตกแต่งใบงานให้สวยงามแบบใบงานหน้าเดียว

สิ่งที่ต้องมีในเรื่องประกอบด้วย

- ชื่อเรื่อง
- หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนเองนับถือ
- สรุปคำสอนใจ
- การตกแต่งใบงานหน้าเดียวให้สวยงาม

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง พระธรรมอันประเสริฐ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. การปฏิบัติตนอย่างไรแสดงถึงการสำรวจตนเองว่ากระทำผิดศีลหรือไม่
 - 1 การพิจารณาจากผลการเรียน
 - 2 สำรวจตนเองทุกเช้าขณะสวดมนต์ไหว้พระ
 - 3 สำรวจจากคำบอกเล่าของพ่อแม่ของตนเอง
 - 4 ศึกษาหลักธรรมเป็นประจำสม่ำเสมอ

2. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์จากการไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข
 - 1 ไม่มีเรื่องทะเลาะวิวาทจากความมีเมตตา
 - 2 ไม่เสียทรัพย์ที่ตนเองมีอยู่
 - 3 มีความโลภในใจขยันทำมาหากินสุจริต
 - 4 คบเพื่อนชักนำไปในทางที่ดี

3. เพราะเหตุใดจึงยกย่องพระธรรมว่าเป็นสิ่งประเสริฐ
 - 1 ศาสนาพุทธเชื่อมั่นเช่นนั้น
 - 2 ศาสนิกชนทุกคนยอมรับอย่างพร้อมเพรียงกัน
 - 3 เชื่อตามคำบอกเล่าของบรรพบุรุษ
 - 4 เป็นหลักความจริงและหลักความประพฤติชอบ

4. หลักธรรมใดเชื่อมโยงกับพระรัตนตรัย
 - 1 พุทธจริยา 3 ศรัทธา 4 อริยสัจ 4
 - 2 อิทธิบาท 4 อคติ 4 อบายมุข 4
 - 3 เบญจศีล เบญจธรรม อบายมุข 4
 - 4 มงคล 38 ประการ

5. หลักการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณค่าชีวิต 3 ชั้นเรียกว่าอะไร

1 พุทธจริยา	2 มงคลชีวิต
3 ไตรสิกขา	4 บุญกิริยาวัตถุ

6. การปฏิบัติอย่างไรแสดงถึงการประพุดิตนชั้นศีล

- 1 กฤษฎาฝีกอบรมปัญญาสามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง
- 2 สมคิดฝีกฝนตนเองทำสมาธิเป็นประจำ
- 3 อารยาขอให้พระอาจารย์ช่วยฝีกอบรมจิตอย่างสม่ำเสมอ
- 4 ยุติไม่เคยละเมิดต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่น

7. หลักธรรมใดถือเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา

1 บุญกิริยาวัตถุ 3	2 โอวาท 3
3 มงคล 38 ประการ	4 พุทธจริยา 3

8. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าการปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา จะต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 3 ชั้น

- 1 แสดงถึงความแน่วแน่ศรัทธาอย่างแท้จริง
- 2 แต่ละชั้นทำให้หลีกเลี่ยงความชั่วได้ง่าย
- 3 แต่ละชั้นจะทำให้พ้นจากความทุกข์ได้ง่าย
- 4 แต่ละชั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

9. การศึกษาเล่าเรียนจะสำเร็จได้ต้องใช้คุณธรรมตามข้อใด

1 อบายมุข 4	2 สังคหวัตถุ 4
2 อิทธิบาท 4	3 ศรัทธา 4

10. การช่วยกันพัฒนาทำความสะอาดในหมู่บ้าน จัดเป็นกรรมประเภทใด

1 อกุศลกรรม	2 กุศลกรรม
3 มโนสุจริต	3 วชิสุจริต

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก

ให้ 3 คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง

ให้ 2 คะแนน

ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์

ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การบริหารจัดการจิตเจริญปัญญา

จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1. ความคิดรวบยอด

การฝึกสติเป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา การศึกษาหลักสมาธิเบื้องต้นและฝึกปฏิบัติให้ถูกต้องจะทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง ประสบกับความสุขและความสำเร็จในการดำรงชีวิต

2. ตัวชี้วัด

2.1 แสดงความเคารพพระรัตนตรัย และปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.2 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 สวดมนต์ไหว้พระบูชาพระรัตนตรัย นมัสการพระพุทธเจ้า สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย แผ่เมตตาให้ตนเองและสรรพสัตว์ทั้งหลายได้

3.2 อธิบายความหมายของสมาธิและวิปัสสนาได้

3.3 บอกขั้นตอนและประโยชน์ในการปฏิบัติสมาธิได้

3.4 ฝึกการยืน การนั่ง การนอนอย่างมีสติได้

3.5 ฝึกการกำหนดความรู้สึกทางอายตนะ 6 ได้

3.6 ฝึกตนให้มีสมาธิจากการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนได้

3.7 ปฏิบัติสมาธิเบื้องต้นได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

4.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.2 ใฝ่เรียนรู้
- 5.3 มีวินัย

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
- 6.2 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

7. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

- 4.1 โอบวาท 3 ทำจิตให้บริสุทธิ์
 - ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
 - สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา
 - การกำหนดอิริยาบถใหญ่
 - การฝึกสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 4.1 เรื่องความรู้เบื้องต้นของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
- 8.2 ใบงานที่ 4.2 เรื่องการบริหารจิตและเจริญปัญญา
- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4
- 8.4 บันทึกการฝึกสมาธิประจำวัน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ แผ่เมตตาตามที่เคยปฏิบัติมาแล้ว
- 2) ครูกล่าวชมเชยเรื่องการปฏิบัติสมาธิของนักเรียน ในด้านความพร้อมเพรียงพร้อมกล่าวแนะนำเรื่องการปฏิบัติสมาธิที่ถูกต้องและข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขขณะปฏิบัติสมาธิ
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 3-5 คน โดยสมัครใจ ให้ร่วมกันประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุเหลือใช้ ที่ครูได้มอบหมายให้จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สิ่งของเหลือใช้ เช่น กล่องนม ถูขนม กระดาษหนังสือพิมพ์

สวย ๆ ปฏิทิน กระจกต่าง ๆ เป็นต้น ร่วมกันคิดและประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ ใช้เวลาปฏิบัติงานประมาณ 10-15 นาที ครูตรวจผลงาน และสรุปผลการทำงานที่ใช้สมาธิทำให้งานสำเร็จอย่างมีคุณค่า

5) ให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันถึงการทำงานของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จได้ โดยใช้วิธีการอย่างไร เน้นนำคำตอบสู่การมีสติ ตั้งใจ และสังเกตสมาธิขณะทำงานประดิษฐ์ ให้แต่ละกลุ่มบอกเหตุผลที่งานมีสัมฤทธิ์ผลดี และข้อเสียของกลุ่มที่ทำงานไม่สำเร็จ

6) นักเรียนสรุปร่วมกันถึงประโยชน์ของการมีสมาธิ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำสิ่งใดก็จะประสบความสำเร็จ ถูกต้องและผลงานมีคุณค่าดียิ่ง

7) นักเรียนจับคู่ ร่วมกันอ่านหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค. เรื่องการบริหารจิตและเจริญปัญญา หน้า 51-60 และทำใบงานที่ 4.1 และ ใบงานที่ 4.2 และร่วมกันตรวจเฉลยใบงาน

ชั่วโมงที่ 2

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและฝึกปฏิบัติสมาธิตามรูปแบบที่ถูกต้อง
- 2) ทบทวนความรู้เดิมที่เรียนผ่านมาในชั่วโมงก่อน เรื่องการบริหารจิตและเจริญปัญญา
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) ครูฝึกให้นักเรียนปฏิบัติ การนั่งสมาธิ การเดินจงกรม ตามแบบการฝึกสติที่ถูกต้องสลับกับการเปิดเทปธรรมะเรื่องธรรมะสอนใจที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน (สั้นกระชับได้ใจความ ไม่ยาวจนเกินไป)
- 5) นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้รับจากการเรียนสมาธิภาคปฏิบัติ
- 6) มอบหมายงานให้นักเรียนไปฝึกสมาธิที่บ้านทุกวัน บันทึกผลการปฏิบัติส่งครูสัปดาห์ละครั้ง

ชั่วโมงที่ 3

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิตามรูปแบบที่ได้เรียนไปแล้ว
- 2) ครูทบทวนเรื่องการบริหารจิตที่ได้เรียนไปแล้ว 2 ชั่วโมงที่ผ่านมา
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) ทบทวนการบริหารจิตแบบเดินจงกรม นั่งสมาธิ และทดสอบสมาธิโดยการอ่านเรื่องสั้นให้ฟัง และให้นักเรียนเขียนสรุปสิ่งที่ได้ฟังขณะปฏิบัติสมาธิ
- 5) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พร้อมทั้งร่วมกันตรวจเฉลยคำตอบ
- 6) นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องการบริหารจิตและเจริญปัญญา พร้อมประโยชน์ที่ตนเองได้รับและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และให้นักเรียนจดบันทึกสาระสำคัญที่ได้จากการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติลงในสมุดจดงานของตนเอง

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.

- 2) เทปธรรมะ
- 3) เศษวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) วัดในชุมชนใกล้โรงเรียน
- 2) ห้องจริยธรรมของโรงเรียน
- 3) ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดในชุมชน
- 4) ข้อมูลสารสนเทศจาก Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจสอบงาน 5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 มอบหมายนักเรียนปฏิบัติสมาธิที่บ้านวันละ 5-10 นาที บันทึกผลการปฏิบัติทุกครั้ง นำส่งครูสัปดาห์ละครั้ง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 4.1

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเรื่องการบริหารจิตและเจริญปัญญา

คำชี้แจง นักเรียนอ่านหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของสำนักพิมพ์ องค์การค้ำของ สกสค. หน้า 51-60 และทำใบงานต่อไปนี้

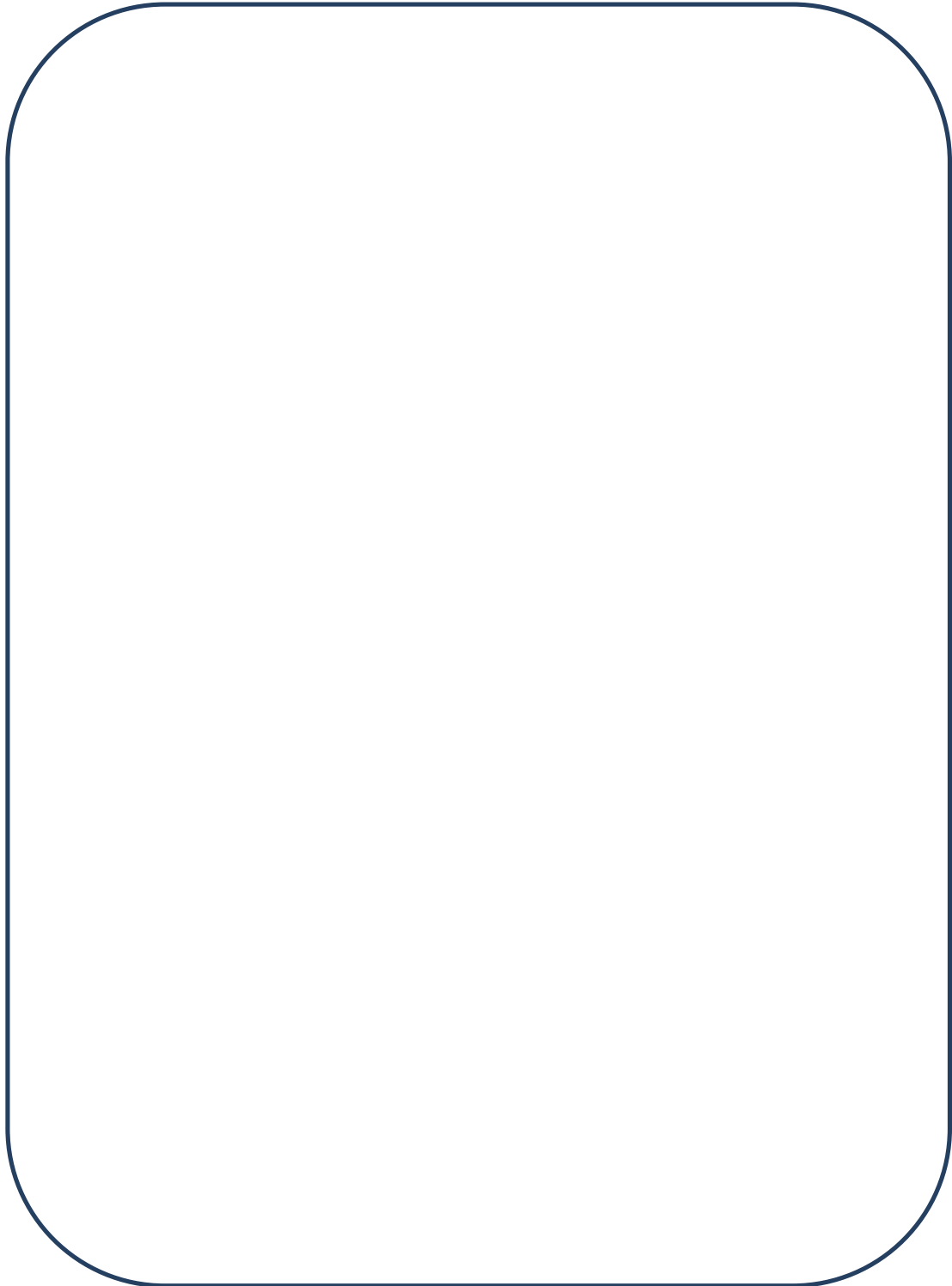
1. ให้นักเรียนนำอักษรหน้าข้อความทางขวามือมาใส่ในช่องว่างหน้าข้อความทางซ้ายมือที่สัมพันธ์กันมากที่สุด

1. อาการเคลื่อนไหวอริยาบถใหญ่ของเรา	ก. อายุตนะ 6
2. ช่องทางการรับรู้ของสติของบุคคล	ข. สวตมندیหัวใจพระ
3. ขั้นตอนแรกของการฝึกสมาธิ	ค. แม่เมตตา
4. รู้อาการเคลื่อนไหวของเท้าทุกอย่างก้าว	ง. ยืน เดิน นั่ง นอน
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการทำสมาธิ	จ. สร้างสติสัมปชัญญะ
	ฉ. กัม เงย ยืน นั่ง

2. เขียนเครื่องหมาย (✓) ในช่องว่างที่ตรงกับข้อความที่สอดคล้องข้อความ-สถานการณ์

ที่	ข้อความ-สถานการณ์	วิธีการ	สติ	สมาธิ
1.	จิตใจจดจ่อที่ลมหายใจเข้าออก			
2.	ขวาย่างหนอ ซ้าย่างหนอ			
3.	ตัดกังวลทุกอย่าง			
4.	สวตมندیหัวใจพระ			
5.	แม่เมตตา			

3. ให้นักเรียนเขียนรูปดอกไม้ หรือภาพทิวทัศน์ หรือสัตว์เลี้ยงที่นักเรียนชอบ พร้อมระบายสีให้สวยงาม และติดภาพในกระดาษแข็ง เพื่อจัดทำเป็นจิ๊กซอ (Jigsaw) อย่างง่าย

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. อาการเคลื่อนไหวในอิริยาบถใหญ่ในขั้นตอนเริ่มต้นของการฝึกสมาธิ ได้แก่ข้อใด
 - 1 นิ่ง นอน ก้าว ย่าง
 - 2 ยืน นิ่ง ก้ม เงย
 - 3 โยก ย่าง ยืน ย่ำ
 - 4 ยืน เดิน นิ่ง นอน

2. ลักษณะอาการอย่างไร แสดงถึงการได้ฝึกสมาธิมาแล้วของบุคคล
 - 1 ไม่เพลอ ไม่เหม่อ ไม่ใจลอย
 - 2 พุดคุยสนุกสนานอยู่เสมอ
 - 3 ใจเย็น นิ่ง เหม่อลอย
 - 4 พุดคุย ร้องเพลง ไม่เก็บตัว

3. ขั้นตอนสุดท้ายในการฝึกสมาธิคือทำอะไร

1 สวดมนต์ไหว้พระ	2 แผ่เมตตา
3 กรวดน้ำ	4 กราบพระ

4. ข้อใดคือความหมายของสมาธิ
 - 1 การที่จิตใจร่าเริงแจ่มใส
 - 2 การที่จิตใจจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 - 3 การวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ โดยใช้ปัญญา
 - 4 การติดตามจิตระลึกทั่วว่ากำลังทำอะไรอยู่

5. การมีสติหมายถึงการปฏิบัติในข้อใด
 - 1 การที่จิตใจร่าเริงแจ่มใส
 - 2 การที่จิตใจจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 - 3 การวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ โดยใช้ปัญญา
 - 4 การติดตามจิตระลึกทั่วว่ากำลังทำอะไรอยู่

6. ข้อใดจัดเป็นประโยชน์สำคัญที่สุดของการสวดมนต์ไหว้พระ

- 1 เป็นการทำความดี บังเกิดความสุขทางใจ
- 2 เป็นการแสดงความประสงค์ที่จะทำความดี
- 3 เป็นการประกาศพระคุณของพระพุทธเจ้า
- 4 เป็นการฝึกจิตให้สงบมีสมาธิแจ่มใสเบิกบาน

7. การสวดมนต์สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย เริ่มด้วยคำบูชาพระโดยขึ้นต้นบทสวดมนต์ในข้อใด

- 1 อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ
- 2 สวากขาโต ภคเวตาธัมโม
- 3 สุปะฏิปันโน ภควโต สวากสังโฆ
- 4 อิมานิ มะยัง ภันเต

8. ประโยชน์สำคัญที่สุดของการบริหารจัดการคือข้อใด

- 1 รับรู้และเห็นสิ่งลึกลับ
- 2 ได้บุญกุศลไม่ต้องทำอย่างอื่น
- 3 มีสติรับรู้ได้เร็วจดจำได้แม่นยำ
- 4 เป็นคนเก่งทำอะไรสำเร็จทุกประการ

9. อาการปวดขา-เมื่อยหลังขณะปฏิบัติสมาธิ เรียกว่าเกิดสิ่งใด

1 อายตนะ	2 สติ
3 เวทนา	4 สัญญา

10. การใช้หัวใจนักปราชญ์ เกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

- 1 ทำสมาธิได้รวดเร็ว
- 2 ทำการบ้านเสร็จก่อนใคร ๆ
- 3 ไม่ทำสิ่งที่ เป็นโทษต่อตนเองอีกต่อไป
- 4 ไม่ถูกผู้อื่นรังแกอีกต่อไป

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก

ให้ 3 คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง

ให้ 2 คะแนน

ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์

ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง บ่อเกิดแห่งความเจริญ

จำนวน 4 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1. ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องหลักธรรมคำสอนเรื่องอิทธิบาท 4 มงคลชีวิต พุทธศาสนสุภาษิต ชาดก และประวัติชาวพุทธตัวอย่าง ตามที่กำหนดทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติและปรับใช้กับชีวิตของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม บังเกิดผลดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. ตัวชี้วัด

2.1 เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.2 แสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2.3 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักธรรมอิทธิบาท 4 ได้

3.2 วิเคราะห์ผลดีและแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักมงคลชีวิต มงคล 38 เรื่องใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การงานไม่อาภูล และอดทนได้

3.3 อธิบายและยกตัวอย่างคุณธรรมจาก

- ชาดก : จุฬเสฏฐิชาดก
- ชาวพุทธตัวอย่าง : อาจารย์เสถียร โปธินันทะ
- พุทธศาสนสุภาษิต : วิริเยน ทุกขมจเจติ (คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- 4.2 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 มีวินัย
- 5.2 ใฝ่เรียนรู้
- 5.3 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.4 มีจิตสาธารณะ

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 6.2 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

7. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 บ่อเกิดแห่งความเจริญ

- 5.1 โอบวาท 3 ทำความดี : อธิบาท 4 มงคล 38 (ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การงานไม่อาภูล อดทน)
- 5.2 ชาดก : จุฬเสฏฐิชาดก
- 5.3 ชาวพุทธตัวอย่าง : อาจารย์เสถียร โปธินันทะ
- 5.4 พุทธศาสนสุภาษิต : วิริเยน ทุกขมจ เจติ (คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร)

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบงานที่ 5.1 ละครธรรมะ
- 8.2 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5
- 8.3 แบบประเมินผลการนำเสนอผลงานกลุ่ม

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิก่อนเรียนประมาณ 5 นาที
- 2) ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองในเรื่องการทำความดีตามหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนเองนับถือ ที่เกี่ยวกับคุณธรรมด้านความเพียรพยายาม และการทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ บังเกิดผลดีต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

4) ครูให้นักเรียนดูภาพบุคคลที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ หรือดูประวัติบุคคลตัวอย่างจาก วีดิทัศน์ จากภาพ เช่น ภาพการรับรางวัลของกลุ่มบุคคลอาชีพต่าง ๆ ภาพการรับพระราชทานปริญญาบัตร เป็นต้น พร้อมทั้งให้อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับผลสำเร็จของบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ว่าเกิดจากอะไร ส่งผลดีต่อเขาอย่างไรบ้าง

5) ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน โดยวิธีการจับฉลากสี ใครจับได้สีเดียวกันให้เข้ากลุ่มเดียวกัน ครูให้หมายเลขประจำกลุ่ม และกำหนดให้นักเรียนร่วมกันเขียนบทละครพร้อมทั้งเตรียมการแสดง ละครสั้น ๆ เกี่ยวกับหลักธรรม ชาดก มงคลชีวิต ชาวพุทธตัวอย่าง ตามหัวข้อที่ตัวแทนออกมาจับฉลากได้ หัวข้อการทำงานแต่ละกลุ่มมีดังนี้

- ชาดกเรื่องจุฬเสฏฐิชาดก
- มงคลชีวิต 38 เรื่อง ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การงานไม่อาภูล อดทน
- พุทธศาสนสุภาษิต : วิริเยน ทุกขมจ เจติ (คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร)

ใบงานที่ 5.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำบทละครตามหัวข้อที่จับฉลากได้ และสะท้อนสาระสำคัญ 3 ประเด็นดังนี้

- สาระสำคัญของเรื่อง
- คุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง
- การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ทั้งนี้ครูให้นักเรียนจับฉลากหัวเรื่อง พร้อมรับบัตรกำหนดงาน เตรียมการประชุมกลุ่ม เขียนบทละคร ฝึกซ้อมการแสดง และให้แสดงในการเรียนครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 2-3

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิก่อนเรียนประมาณ 5 นาที
- 2) ตัวแทนนักเรียนจับฉลากลำดับการแสดงโดยกำหนดให้แสดงกลุ่มละไม่เกิน 8-10 นาที
- 3) นักเรียนทุกคนเขียนสรุปสาระที่ได้รับจากการแสดงและร่วมกันประเมินผลกลุ่มต่าง ๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มของตนเอง บันทึกในแบบบันทึกการประเมินผลงานกลุ่ม
- 4) ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนวิจารณ์และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสาระความรู้ที่ได้รับจากการแสดงของเพื่อนกลุ่มต่าง ๆ
- 5) นักเรียนและครูสรุปร่วมกันเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงละคร และสาระสำคัญที่ได้จากการเรียน
- 6) ครูอธิบายและให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับบทเรียนเรื่องบ่อเกิดแห่งความเจริญ พร้อมให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย พร้อมสรุปสาระที่ได้รับลงในสมุดจดงานของตนเอง
- 7) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พร้อมทั้งร่วมกันตรวจเฉลย

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ.

2) ภาพบุคคลที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

1) วัดในชุมชนใกล้โรงเรียน

2) ห้องจริยธรรมของโรงเรียน

3) ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดในชุมชน

4) ข้อมูลสารสนเทศจาก Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจใบงาน 5. ตรวจสอบแฟ้มหัตถ์ประจำหน่วยการเรียนรู้	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัตถ์ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ -

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 5.1

เรื่อง ละครธรรมะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำบทละครตามหัวข้อที่จับฉลากได้ ที่สะท้อนสาระสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้

1. สาระสำคัญของเรื่อง
2. คุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง
3. การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มใบงานที่ 5.1

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

- 1).....เลขที่.....(ประธาน)
- 2).....เลขที่.....(สมาชิก)
- 3).....เลขที่.....(สมาชิก)
- 4).....เลขที่.....(สมาชิก)
- 5).....เลขที่.....(เลขานุการ)

ชื่อผลงานที่จัดทำ.....

1. สาระสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

2. คุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้จัดบันทึก

แบบประเมินผลการนำเสนอผลงานกลุ่ม

กลุ่มที่	ชื่อ-นามสกุล	เลขที่	รายการประเมิน				รวม
			สาระ	ประโยชน์	วิธีการนำเสนอ	คิดริเริ่ม	
			4	4	4	4	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การวัดให้คะแนนคุณภาพการนำเสนอผลงานกลุ่มกำหนด ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
คะแนน	4	3	2	1	0

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5
เรื่อง บ่อเกิดแห่งความเจริญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. หลักธรรมใดช่วยให้การเรียน การทำงานประสบความสำเร็จ

1 อกุศลมูล 3	2 สัจจวิต 3
3 สังคหวัตถุ 4	4 อิทธิบาท 4

2. นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติตนตามข้อใดทำให้ประสบความสำเร็จได้มากที่สุด
 - 1 ความพอใจ
 - 2 ความเอาใจใส่
 - 3 ความเพียรพยายาม
 - 4 ความรอบคอบหาเหตุผล

3. การฟังมาก ศึกษามากตรงกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนในชื่อหลักธรรมว่าอะไร

1 วิริยะ	2 จิตตะ
3 พหุสสุตา	4 วจสา ปริจิตา

4. ข้อใดสอดคล้องกับหลักการปฏิบัติตนของนายจุนท์เตวาสิกน้อยที่สุด

1 อิทธิบาท 4	2 พหุสสุตา
3 ชันติ	4 วิริเยน ทุกขมัจเจติ

5. ท่านผู้ใดเป็นตัวอย่างของชาวพุทธด้านผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 - 1 พระโสณโกฬวิริยะ
 - 2 เสถียร โปนันทะ
 - 3 พระโมคคัลลานะ
 - 4 จุลกะเศรษฐี

6. เพราะเหตุใดจึงเชื่อว่าพระธรรมเป็นบ่อเกิดแห่งความเจริญ
 - 1 การดำเนินชีวิตย่อมมีแต่ทางแห่งความเจริญ
 - 2 ความศรัทธาจะทำให้เกิดความเจริญแห่งชีวิต
 - 3 ศึกษาและนำไปปฏิบัติจะทำให้เกิดการพัฒนาคคุณค่าชีวิตได้จริง
 - 4 การมีสติสัมปชัญญะที่รอบคอบนำสุขมาให้เป็นจริงเสมอ

7. ข้อใดเป็นความหมายที่สอดคล้องกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนในหัวข้อพุทธสุตา
 - 1 จำได้ จับหลักได้แม่นยำ
 - 2 พูดเสมอจนคล้องแคล้วคล่องปาก
 - 3 ฟังมาก ได้เล่าเรียน ได้ฟังมาก
 - 4 มีความเข้าใจลึกซึ้ง ประจักษ์ด้วยปัญญา

8. แบบอย่างในการดำเนินชีวิตของชาวพุทธตัวอย่างในเรื่องใดที่นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้
 - 1 มุ่งมั่นปฏิบัติธรรม
 - 2 เรียบเรียงหนังสือธรรมะ
 - 3 เผยแผ่หลักธรรมคำสอน
 - 4 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

9. อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนในเรื่องใด
 - 1 การเขียนกระทู้ธรรม
 - 2 การเป็นพระธรรมทูต
 - 3 การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 4 การมุ่งมั่นในการปฏิบัติธรรม

10. ข้อใดเป็นแบบอย่างที่คุณครูควรปฏิบัติตาม
 - 1 ศึกษาปฏิบัติธรรม
 - 2 แบ่งเงินบริจาคทำบุญทุกเดือน
 - 3 ใช้ชีวิตที่สมถะเรียบง่าย
 - 4 ช่วยเผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนของพระศาสดา

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก	ให้ 3 คะแนน
ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง ทางเดินสู่ปัญญา

จำนวน 4 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1. ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่องพระไตรปิฎก โอวาท 3 ทำความดี ชาดก พุทธสาวก ชาวพุทธตัวอย่างที่กำหนด รวมทั้งพุทธศาสนสุภาษิต ทำให้มีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. ตัวชี้วัด

2.1 เห็นคุณค่าและประวัติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2.2 อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกความหมาย องค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือได้

3.2 บอกความหมาย หลักการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือได้

3.3 สรุปเรื่องจากชาดก : วัณณาโรหชาดก และบอกแนวทางการปฏิบัติตนตามคุณธรรมจากชาดกได้

3.4 เล่าเรื่องและยกตัวอย่างคุณธรรมที่ได้รับจากการศึกษาประวัติพุทธสาวก : พระโสณโกฬวิริยะ ได้

3.5 เล่าประวัติและวิเคราะห์คุณธรรมที่เป็นแบบอย่างจากประวัติชาวพุทธตัวอย่าง : สมเด็จพระสังฆราช (สา) ได้

3.6 บอกวิธีการนำพุทธศาสนสุภาษิตที่กำหนดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

- 4.2 ความสามารถในการคิด
- 4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5.1 มีวินัย
- 5.2 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 5.3 อยู่อย่างพอเพียง
- 5.4 มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ค่านิยม 12 ประการ

- 6.1 กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
- 6.2 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

7. สารการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ทางเดินสู่ปัญญา

- 6.1 องค์ประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎก
- 6.2 โอวาท 3 ทำความดี : อคติ 4 สันโดษ
- 6.3 ชาดก : วัณณาโรหชาดก
- 6.4 พุทธสาวก : พระโสณโกปิวิสสะ
- 6.5 ชาวพุทธตัวอย่าง : สมเด็จพระสังฆราช (สา)
- 6.6 พุทธศาสนสุภาษิต : ปญญา โลกสฺมิ ปชโชโต (ปัญญาคือแสงสว่างในโลก)

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

- 8.1 ใบความรู้ที่ 6.1 โครงสร้างของพระไตรปิฎก
- 8.2 ใบงานที่ 6.1 เรื่องสารนะรู้จากพระไตรปิฎก
- 8.3 ใบงานที่ 6.2 เรื่องการแสดงละครสั้นประกอบเรื่องที่กำหนด
- 8.4 ใบงานที่ 6.3 เรื่องวาดภาพปัญญาทางโลกและทางธรรม
- 8.5 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิก่อนเรียน 5 นาที

2) ครุ นำสนทนาเรื่องหลักธรรมคำสั่งสอนและคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เรียกว่าพระไตรปิฎก และคัมภีร์ของศาสนาอื่น ๆ ที่นักเรียนนับถือหรือศาสนาอื่น ๆ ที่คนในสังคมไทยนับถือ

3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่องพระไตรปิฎกคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนา และคัมภีร์สำคัญของศาสนาอื่น ๆ ที่นักเรียนหรือคนในสังคมนับถือ

4) ครูให้นักเรียนศึกษาหนังสือพระไตรปิฎกของจริงที่ครูจัดเตรียมยืมมาจากห้องจริยธรรม พร้อมทั้งอธิบายถึงการแยกหมวดหมู่และการศึกษาหาความรู้จากพระไตรปิฎก

5) นักเรียนจับคู่ตามสมัครใจ รับผิดชอบต่อความรู้ที่ 6.1 เรื่องโครงสร้างพระไตรปิฎก และทำใบงานที่ 6.1 เรื่องสาระน่ารู้จากพระไตรปิฎก พร้อมร่วมกันตรวจเฉลย

6) นักเรียนและครูสรุปร่วมกันเรื่องความรู้เรื่องพระไตรปิฎกและแนวทางการนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

ชั่วโมงที่ 2

1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและทำสมาธิก่อนเรียนประมาณ 5 นาที

2) ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบัน เรื่องเกี่ยวกับการทำความดีของคนในสังคมในรูปแบบต่าง ๆ กัน รวมทั้งยกตัวอย่างประวัติบุคคลที่ทำความดีต่อสังคมบอกเล่าให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อ 3.3-3.5

- สรุปเรื่องจากชาดก : วัฒนารโหชาดก และบอกแนวทางการปฏิบัติตนตามคุณธรรมจากชาดกได้

- เล่าเรื่องและยกตัวอย่างคุณธรรมที่ได้รับจากการศึกษาประวัติพุทธสาวก : พระโสมน - โภทวิวิสะ ได้

- เล่าประวัติและวิเคราะห์คุณธรรมที่เป็นแบบอย่างจากประวัติชาวพุทธตัวอย่าง : สมเด็จพระสังฆราช (สา) ได้

4) ครูกระตุ้นความสนใจโดยการตั้งคำถาม เช่น

- กระทำอย่างไรแสดงถึงการมีความเพียรพยายาม

- ความเพียรหมายความว่าอย่างไร

- ความเพียรมีประโยชน์ต่อบุคคลอย่างไร เป็นต้น

พร้อมทั้งให้นักเรียนตอบและอภิปรายร่วมกัน

5) นักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน โดยวิธีการจับฉลากหมายเลข ใครจับได้หมายเลขเดียวกันให้เข้ากลุ่มเดียวกัน ให้ส่งตัวแทนจับฉลากหมายเลขเรื่องที่จะศึกษา ประกอบด้วยเรื่อง

- ชาดก

- พุทธสาวก

- ชาวพุทธตัวอย่าง

นักเรียนรับใบงานที่ 6.2 การแสดงละครสั้นประกอบเรื่องที่กำหนด โดยศึกษาหาความรู้จากหัวข้อที่กลุ่มจับฉลากได้

- 6) นักเรียนร่วมจัดทำกิจกรรมกลุ่มตามใบงานที่ 6.2
- 7) ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของนักเรียน พร้อมทั้งคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ขณะที่แต่ละกลุ่มปฏิบัติงาน
- 8) นักเรียนและครูสรุปสาระการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันและครูมอบหมายงานให้นำเสนอผลงานในการเรียนครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 3

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิก่อนเรียนประมาณ 5 นาที
- 2) ตัวแทนกลุ่มจับฉลากลำดับที่การนำเสนอผลงานในรูปแบบละครสั้น
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงละครสั้น ตามที่ได้จัดเตรียมงานในชั่วโมงที่ผ่านมา กลุ่มละประมาณ 5-7 นาที
- 4) ขณะที่มีการนำเสนอผลงาน ครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ประเมินผลการนำเสนอผลงานตามแบบฟอร์มที่ครูแจกให้
- 5) นักเรียนและครูสรุปร่วมกันตามประเด็น
 - ประวัติโดยสังเขปของแต่ละบุคคล
 - คุณธรรมที่ได้รับ
 - แนวทางการนำไปปรับใช้กับตนเอง
- 6) ครูอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย และให้นักเรียนสรุปบันทึกผลการเรียนลงในสมุดจดงาน ในรูปแบบผังมโนทัศน์ (Mind Mapping)

ชั่วโมงที่ 4

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและทำสมาธิก่อนเรียนประมาณ 5 นาที
- 2) ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเรื่องการอ่านภาษาบาลี โดยยกตัวอย่างคำอ่านอย่างง่าย ประมาณ 2-3 ประโยค
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 3.6 บอกวิธีการนำพุทธศาสนสุภาษิตที่กำหนดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 4) ครูให้นักเรียนดูภาพหรือวีดิทัศน์ชุดการแสดงเรื่องพระมหาชนก หรือดูจากภาพและเล่าชาดกเรื่องพระมหาชนก ที่แสดงถึงการมีความเพียร และความกตัญญูใ ช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหานั้นสำเร็จ
- 5) ให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ. หน้า 89-92 เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต : ปณญา โลกสมิ ปชุโขโต (ปัญญา คือ แสงสว่างในโลก)
- 6) นักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 3-5 คน ตามสมัครใจ อภิปรายร่วมกันเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต และสรุปสาระสำคัญที่ได้รับ และร่วมกันทำใบงานที่ 6.3 ให้นักเรียนวาดภาพเรื่องปัญญาทางโลกและทางธรรม
- 7) ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มบางกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มย่อย

- 8) นักเรียนและครูสรุปร่วมกันถึงสาระสำคัญที่ได้จากการเรียนรู้บทเรียนเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต
- 9) นักเรียนทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 พร้อมทั้งร่วมกันตรวจเฉลย
- 10) นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและจดบันทึกในสมุดจดงานของตนเอง

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของสกสค.

2) วิดีทัศน์ชุดการแสดงเรื่องพระมหาชนก

3) หนังสือพระไตรปิฎก

10.2 แหล่งการเรียนรู้

1) วัดในชุมชนใกล้โรงเรียน

2) ห้องจริยธรรมของโรงเรียน

3) ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดในชุมชน

4) ข้อมูลสารสนเทศจาก Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจใบงาน 5. ตรวจสอบแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ -

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบความรู้ที่ 6.1

เรื่อง โครงสร้างของพระไตรปิฎก

พระไตรปิฎก คือ คัมภีร์ที่รวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า พระศาสนาของพระพุทธศาสนา มีจำนวน 84,000 พระธรรมชั้นตรี (หัวข้อ) จัดแบ่งเป็น 3 หมวด ประกอบด้วย

- หมวดที่ 1 เรียกว่า **พระวินัยปิฎก** มี 21,000 พระธรรมชั้นตรี
- หมวดที่ 2 เรียกว่า **พระสุตตันตปิฎก** มี 21,000 พระธรรมชั้นตรี
- หมวดที่ 3 เรียกว่า **พระอภิธรรมปิฎก** มี 42,000 พระธรรมชั้นตรี

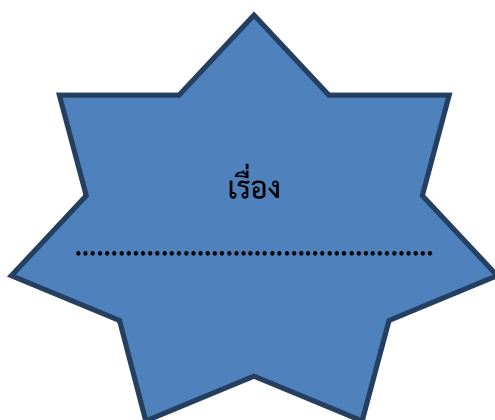
ในประเทศไทยได้จัดทำเป็นฉบับภาษาไทยมีทั้งหมด 45 เล่ม แบ่งเป็น 3 หมวด ประกอบด้วย

- หมวดที่ 1 เรียกว่า **พระวินัยปิฎก** มี 8 เล่ม (เล่มที่ 1 - เล่มที่ 8)
- หมวดที่ 2 เรียกว่า **พระสุตตันตปิฎก** มี 25 เล่ม (เล่มที่ 9 - เล่มที่ 33)
- หมวดที่ 3 เรียกว่า **พระอภิธรรมปิฎก** มี 12 เล่ม (เล่มที่ 34 - เล่มที่ 45)

ใบงานที่ 6.1
เรื่อง สารธรรมชาตจากพระไตรปิฎก

คำชี้แจง นักเรียนปฏิบัติงานทุกข้อ

1. นักเรียนสรุปความหมายและสาระสำคัญของเรื่องพระไตรปิฎก โดยเขียนสรุปในรูปแบบผังมโนทัศน์ (Mind Mapping)

ใบงานที่ 6.2
เรื่อง การแสดงละครสั้นประกอบเรื่องที่กำหนด

คำชี้แจง ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน โดยการจับฉลากหมายเลข ใครจับได้หมายเลขเดียวกันให้เข้ากลุ่มเดียวกัน และส่งตัวแทนจับฉลากหมายเลขหัวเรื่อง ดังนี้

- ชาดก
- พุทธสาวก พุทธสาวิกา
- ชาวพุทธตัวอย่าง

ใบงานที่ 6.3
เรื่อง ทัศนภาพปัญหาทางโลกและทางธรรม

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันศึกษาเพิ่มเติมเรื่องบ่อเกิดแห่งปัญญา อภิปรายร่วมกันถึงสาระสำคัญที่ได้รับและร่วมกันวาดภาพเรื่องปัญหาทางโลกหรือปัญหาทางธรรม ตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมบรรยายภาพสั้น ๆ

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

1).....เลขที่.....

2).....เลขที่.....

3).....เลขที่.....

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6
เรื่อง ทางเดินสู่ปัญญา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. พระไตรปิฎก คืออะไร
 - 1 สิ่ง que แสดงถึงความจริงของชีวิต
 - 2 หนังสือรวบรวมคำสั่งสอนสำหรับพระนวกะ
 - 3 พระธรรมที่ใช้แสดงในวันธรรมสวนะของพระพุทธศาสนา
 - 4 คัมภีร์ที่บันทึกคำสั่งสอนของพระศาสดาของพระพุทธศาสนา

2. เรื่องในพระไตรปิฎกที่กล่าวถึงอสรพิษร้าย 4 ตัว จะใช้สิ่งใดช่วยแก้ไขสิ่งนี้ได้ดีที่สุด

1 ความสงบ	2 ความเพียรพยายาม
3 ปัญญา	4 ขันติ

3. ข้อใดหมายถึงข้อสรุปจากคำสอนเรื่องอสรพิษร้าย 4 ตัว
 - 1 ควรมุ่งมั่นเรียนให้สำเร็จ
 - 2 กิจใดควรทำต้องรีบทำกิจนั้นเสีย
 - 3 ชีวิตเกิดมาแสนยากควรใช้ชีวิตให้คุ้มค่า
 - 4 ควรทำความดีด้วย กาย วาจา ใจ

4. ข้อใดหมายถึงพระไตรปิฎกหมวดแรก

1 พระสุตตร	2 พระวินัยปิฎก
3 พระอภิธรรมปิฎก	4 พระสุตตันตปิฎก

5. ข้อใดสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “ปัญญา คือ แสงสว่างในโลก”
 - 1 การเรียนเท่านั้นคือแสงสว่างในชีวิต
 - 2 ควรขยันอ่านหนังสือให้มากจะได้รอบรู้
 - 3 คนดีช่วยแก้ปัญหายุ่งยากอย่างได้สำเร็จเสมอ
 - 4 การรู้วิธีการดับทุกข์ได้ด้วยตนเอง

6. คุณธรรมเป็นเลิศของพระโสมโกพิวิสะคือคุณธรรมด้านใด
1 เลิศทางปัญญา	2 เลิศทางมีฤทธิ์
3 เลิศทางธุดงค์	4 เลิศทางแสดงธรรม
7. เรื่องวินณาโรหชาดก สอนการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในเรื่องใด
- 1 สอนการไว้วางใจว่าอย่าไว้วางใจแม้กระทั่งมิตร
 - 2 สอนให้ระมัดระวังไม่ให้แตกร้างในมิตร
 - 3 สอนให้รู้จักให้อภัยแก่ศัตรูจะนำสุขมาให้
 - 4 สอนให้รู้จักการเลือกคบมิตร
8. บุคคลตัวอย่างตามข้อใดถือว่าเป็นผู้ไม่ถือสันโดษในการทำความดี
1 พระสารีบุตร	2 พระโสมโกพิวิสะ
3 วินณาโรหชาดก	4 สมเด็จพระสังฆราช (สา)
9. นักเรียนจะปฏิบัติตนตามคุณธรรมของพระโสมโกพิวิสะได้ด้วยการปฏิบัติตนในข้อใด
- 1 ตั้งใจเรียนอย่างมีสมาธิสม่ำเสมอ
 - 2 ส่งงานครบตามที่ครูมอบหมายทุกอย่าง
 - 3 เพียรพยายามช่วยเหลือเพื่อนตามโอกาสอันควร
 - 4 เพียรพยายามปฏิบัติตามคำสอนของครูตามความเหมาะสมพอดี
10. ข้อใดแสดงถึงการขยันหมั่นเพียรปฏิบัติตามผู้มีปัญญาจนพบความสำเร็จ
- 1 วินณาโรหชาดกสอนให้เกิดความเพียรพยายาม
 - 2 จุฬินเตवासีกได้เป็นเศรษฐีด้วยการมีทุนเพียงน้อยนิด
 - 3 จุฬินเตवासีกมีความเพียรพยายามทำบุญถวายทานจนได้เป็นเศรษฐี
 - 4 การปฏิบัติตนตามวินณาโรหชาดกก่อให้เกิดปัญญา

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก

ให้ 3 คะแนน

ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง

ให้ 2 คะแนน

ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์

ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง พัฒนาคุณค่าชีวิต

จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

รายวิชาพระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

1. ความคิดรวบยอด

ศาสนิกชนที่ดีควรมีความรู้ความเข้าใจในพิธีกรรม ศาสนพิธี มารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี รวมทั้งสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ย่อมเกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตนเองและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

2.1 จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์และปฏิบัติตนถูกต้อง

2.2 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และอภิปรายประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อภิปรายและยกตัวอย่างพิธีกรรมทางศาสนาพุทธ หรือศาสนาที่ตนนับถือได้

3.2 เสนอแนะวิธีการปฏิบัติตนในการจัดพิธีกรรมทางศาสนาที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์ และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนเองนับถือได้

3.3 บอกความหมายและประโยชน์ของศาสนพิธีที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือได้

3.4 ปฏิบัติตนได้ถูกต้องในการจำลองสถานการณ์เกี่ยวกับพิธีกรรมสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้

3.5 ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามมารยาทชาวพุทธหรือมารยาทของศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 รักความเป็นไทย

5.2 มีจิตสาธารณะ

6. ค่านิยม 12 ประการ

6.1 รักษาวัฒนธรรม ประเพณีไทยอันงดงาม

6.2 ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

7. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 พัฒนาคุณค่าชีวิต

7.1 การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ

7.2 การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา

- พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน
- ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล
- ประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา

7.3 มารยาทชาวพุทธ

- การกราบพระรัตนตรัย
- การไหว้บิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ
- การกราบศพ

8. ชิ้นงาน/หลักฐานร่องรอยแสดงความรู้

8.1 ใบงานที่ 7.1 เรื่องการแสดงสถานการณ์จำลอง/บทบาทสมมติ

8.2 แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและทำสมาธิ 5 นาที
- 2) ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่องการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา พร้อมทั้งให้นักเรียนชมวีดิทัศน์ชุดพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนาพุทธและศาสนาที่อื่น ๆ ที่คนในสังคมไทยนับถือ
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อ 3.1-3.3
- 4) ให้นักเรียนจัดกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน ส่งตัวแทนจับฉลากหัวเรื่องที่จะศึกษา รับใบงานที่ 7.1 เรื่องการแสดงสถานการณ์จำลอง/บทบาทสมมติ

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหาความรู้จากหนังสือเรียนพระพุทธศาสนาและหนังสือที่ครูได้จัดเตรียมไว้ให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ร่วมกันวางแผน เขียนบท และฝึกซ้อมการแสดงสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมติเรื่องที่กลุ่มตนเองได้รับมอบหมาย โดยครูกำหนดให้จัดแสดงในการเรียนชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 2-3

- 1) นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระและปฏิบัติสมาธิ 5 นาที
- 2) ครูทบทวนเรื่องการปฏิบัติตนในศาสนพิธี รวมทั้งการเรียนในชั่วโมงที่ผ่านมา
- 3) ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 3.4-3.5
- 4) ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มจับฉลากการแสดง
- 5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงสถานการณ์จำลอง/บทบาทสมมติตามลำดับที่จับฉลากได้ โดยที่ครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ประเมินผลการแสดง
 - 6) ครูสุ่มให้ตัวแทนนักเรียนวิจารณ์และให้ข้อคิดเห็นการแสดงสถานการณ์จำลอง/บทบาทสมมติของกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มของตนเอง ครูสรุปและให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
 - 7) ครูอธิบายสาระสำคัญที่ควรทราบเกี่ยวกับเรื่องพิธีกรรม ศาสนพิธี และมารยาทชาวพุทธ พร้อมทั้งให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
 - 8) นักเรียนและครูสรุปร่วมกันเรื่องสิ่งที่ได้รับจากการเรียนเรื่องพิธีกรรม ศาสนพิธี และมารยาทชาวพุทธ
 - 9) นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 พร้อมทั้งร่วมกันตรวจเฉลยคำตอบ
 - 10) นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้รับจากการเรียนในสมุดจดงานของตนเอง

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ.
- 2) วิดีทัศน์ชุดพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนาพุทธและศาสนาอื่น ๆ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) วัดในชุมชนใกล้โรงเรียน
- 2) ห้องจริยธรรมของโรงเรียน
- 3) ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดในชุมชน
- 4) ข้อมูลสารสนเทศจาก Internet

11. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	1. สังเกต 2. ซักถาม 3. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 4. ตรวจใบงาน 5. ตรวจสอบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม 3. ใบงาน 4. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7
2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม
3. ด้านทักษะกระบวนการคิด	1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. ประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม	1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม 2. แบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

12 . เกณฑ์การวัดและประเมินผล

12.1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงานรายบุคคล/กลุ่ม

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

12.3 การประเมินผล

- 1) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำใบงานได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60
- 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมและการนำเสนอผลงานได้ระดับคุณภาพตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

13. กิจกรรมเสนอแนะ

13.1 จัดกิจกรรมประกวดมารยาทไทยและการปฏิบัติตนในศาสนพิธีต่าง ๆ ของศาสนาต่าง ๆ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

13.2 จัดสอบภาคปฏิบัติโดยให้นักเรียนได้เข้าร่วมพิธีกรรมจริง ๆ อย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง

บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

4. อื่น ๆ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขและพัฒนา

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบงานที่ 7

เรื่อง การแสดงสถานการณ์จำลอง/บทบาทสมมติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาตามหัวข้อที่จับฉลากได้ ประชุมกลุ่มและปฏิบัติงานร่วมกันดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาสาระตามหัวข้อที่จับฉลากได้
2. สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษา
3. เขียนบท ฝึกซ้อมการแสดงตามบทที่เขียนให้ถูกต้องเหมาะสม

ตัวอย่างสถานการณ์จำลอง เช่น

- นักเรียนชายหญิงเดินทางไปโรงเรียน พบครูบริเวณประตูทางเข้าโรงเรียน ทำความเคารพครู เดินผ่านพระพุทธรูปประจำโรงเรียน น้อมไหว้ทำความเคารพพระพุทธรูปทางโรงเรียนประกาศให้นักเรียนมาร่วมทำบุญตักบาตรบริเวณลานธรรมะ ได้ไปร่วมพิธีตักบาตร และทักทายรุ่นพี่เดินมาตักบาตรร่วมกัน
- คุณย่าชวนนักเรียนไปร่วมงานศพญาติที่วัดใกล้บ้าน ไปถึงพบญาติผู้ใหญ่ ทักทายด้วยการสวัสดี และเข้าไปกราบพระพุทธรูป กราบศพ ออกมาร่วมฟังพระสงฆ์สวดพระ-

อภิธรรม

ตัวอย่างหัวข้อการแสดงสถานการณ์จำลอง เช่น

- การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
- การเข้าค่ายพุทธบุตร
- การเข้าร่วมศาสนพิธี
- มารยาทชาวพุทธ
- การถวายสังฆทาน
- การทำบุญงานมงคล

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง พัฒนาคุณค่าชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายวงกลม (O) ล้อมรอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่สำคัญของชาวพุทธหรือผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ
 - 1 ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา
 - 2 ปกป้องคุ้มครองศาสนา
 - 3 ศึกษาหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา
 - 4 เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาเป็นประจำสม่ำเสมอ

2. เพราะเหตุผลใด จึงต้องมีพิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
 - 1 เพื่อแสดงตัวว่าเป็นผู้นับถือศาสนาและศรัทธาในศาสนาต่าง ๆ ทุกศาสนา
 - 2 เพื่อยืนยันในการเป็นผู้เคารพศรัทธาในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - 3 เพื่อปฏิญาณตนว่าจะนับถือพุทธศาสนาและยึดถือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต
 - 4 เพื่อฟื้นฟูจิตใจให้ยึดมั่นในศาสนามากกว่าสิ่งอื่นใด

3. “ผู้แสดงตนคุกเข่าหน้าโต๊ะหมู่บูชา จุดธูปเทียน วางดอกไม้.....” หมายถึงขั้นตอนใดของพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

1 เตรียมการ	2 มอบตัว
3 พิธีการ	4 วางแผน

4. ข้อใดเป็นขั้นตอนสุดท้ายของพิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
 - 1 พระอาจารย์ให้โอวาท
 - 2 พระภิกษุสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์
 - 3 กรวดน้ำอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลรับพรพระ
 - 4 รับพรพระเสร็จกราบพระแบบเบญจางคประดิษฐ์ 3 ครั้ง

5. ปฏิบัติตนอย่างไรแสดงถึงการดำรงชีวิตที่ประหยัดและเรียบง่าย
 - 1 อ่านจตั้งใจเรียนทำให้สอบได้คะแนนดี
 - 2 อภิรัฐเป็นนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียนได้รับทุนการศึกษา
 - 3 สาลีได้เงินวันละ 20 บาท ใช้จ่ายเงินพอดี เหลือเงินเก็บสะสมวันละ 5 บาท
 - 4 วิภาเป็นนักเรียนเรียนดีแต่ฐานะยากจนได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาทุกปี

6. การจัดเครื่องสังฆทาน ประกอบด้วยวัตถุสิ่งของที่เรียกว่า “วัตถุทาน” ตามข้อใด
- 1 ดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องหอม
 - 2 เครื่องประดับตกแต่งที่ประณีต
 - 3 ภัตตาหาร ของใช้ น้ำ ตามควรแก่สมณะ
 - 4 เสื้อผ้า หนังสือ กุฏิ เสนาสนะ
7. การถวายสังฆทานต้องทำในเวลาใด
- 1 ไม่จำกัดเวลา
 - 2 ก่อนเที่ยงวัน
 - 3 หลังเที่ยงวัน
 - 4 เฉพาะวันสำคัญทางศาสนา
8. การมีมารยาทที่ดีและกระทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัยตรงกับคุณธรรมข้อใด
- 1 พหูสูต
 - 2 บุญกิริยาวัตถุ
 - 3 มงคลชีวิต
 - 4 สัมมาคารวะ
9. การไปร่วมงานศพ ก่อนการกราบศพจะต้องกระทำสิ่งใดก่อน
- 1 กราบญาติผู้ใหญ่
 - 2 กราบพระพุทธรูป 3 ครั้ง
 - 3 สวดมนต์ไหว้พระ
 - 4 กรวดน้ำ แผ่เมตตา
10. ข้อใดจัดเป็นความสำคัญของการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามมารยาทในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ
- 1 ทำให้เกิดความประทับใจแก่ผู้พบเห็น
 - 2 เป็นการรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ
 - 3 ผู้ปฏิบัติมีความสุขกายสุขใจเมื่อได้ปฏิบัติ
 - 4 เป็นการแสดงความเคารพต่อผู้ประกอบพิธีกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			การ แสดงออก			การตอน คำถาม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 – 15	ดี
8 – 11	พอใช้
1 – 7	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รับฟัง ความคิดเห็น			แบ่งงานกัน อย่าง เหมาะสม			การมี ส่วนร่วม			สามัคคี/ มีน้ำใจ			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

คำชี้แจง ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การใช้ภาษา			การมีส่วนร่วมของสมาชิก			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานรายบุคคล

คำชี้แจง ผู้สอนตรวจผลงานของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา			ความคิดสร้างสรรค์			การเขียนแสดงความคิดเห็น			ความสวยงาม			ตรงต่อเวลา		
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ผลงานที่ปฏิบัติดีมาก ให้ 3 คะแนน
ผลงานที่ปฏิบัติปานกลาง ให้ 2 คะแนน
ผลงานปฏิบัติผ่านเกณฑ์ ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
1 - 7	ปรับปรุง

๙ เฉลย ๑๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ใบงานที่ 1.1 การตรวจผลงานอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 1.2

1 : ง 2 : ค 3 : ก 4 : จ 5 : ข

ใบงานที่ 1.3 การตรวจผลงานอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
3	2	2	4	2	3	4	2	2	3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ใบงานที่ 2.1

1. วัดต้นสน
2. ตอบ 1) โบสถ์ 2) วิหาร 3) พระพุทธรูปปางต่าง ๆ 4) พระพุทธรูป
5) ภาพพุทธประวัติจิตรกรรมฝาผนังที่งดงาม
3. หลวงพ่อเจ้าอาวาสวัดต้นสน
4. พระโพธิสัตว์ หมายความว่า ท่านผู้ที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
5. บารมีคือ คุณความดีที่บำเพ็ญเพื่อบรรลุจุดหมายสูงสุด มี 10 อย่าง ได้แก่
1) ทาน 2) ศีล 3) เนกขัมมะ 4) ปัญญา 5) วิริยะ 6) ขันติ
7) สัจจะ 8) อธิษฐาน 9) เมตตา 10) อุเบกขา
6. พระเจ้าสุทโธทนะ ผู้ครองกรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ
7. 29 พรรษา เหตุผล-แสวงหาทางพ้นทุกข์อันเนื่องมาจากความเกิด ความแก่ ความเจ็บ
และความตาย
8. บำเพ็ญทุกรกิริยา
9. อริยสัจ 4 ประกอบด้วย
 - 1) ทุกขะ (ความทุกข์)
 - 2) ทุกขสมุทัย (เหตุเกิดแห่งทุกข์)
 - 3) ทุกขนิโรธ (ความดับทุกข์)
 - 4) ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์)

10. ศรัทธา 4 ประกอบด้วย

- 1) ตถาคตโพธิสัตถา
- 2) กัมพลสัตถา
- 3) วิปากสัตถา
- 4) กัมมัสมกตาสัตถา

ใบงานที่ 2.1

1. วันวิสาขบูชา
2. โภกขัตถุญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ อัสนชิ
3. ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร
4. วัตเวฬุวัน
5. การบำเพ็ญประโยชน์ของพระพุทธเจ้า มี 3 อย่างคือ
 - 1) พุทธชัตถจริยา
 - 2) ญาตัตถจริยา
 - 3) โลกัตถจริยา
6. 20,000 รูป
7. เหาะขึ้นไปลอยอยู่ในอากาศ และบันดาลฝนโบกขรพรรษให้ตกลงในที่ประชุมแห่งพระ - ประยูรญาติ
8. พระเจ้าสุทโธทนะ
9. ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา
10. พระพักตร์ พระโอษฐ์ยิ้มแสดงถึงความมีเมตตา

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
4	3	2	1	4	3	4	2	3	2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ใบงานที่ 3.1- 3.2 การตรวจผลงานอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 3.3

1	2	3	4	5
ค	จ	ก	ข	ง

ใบงานที่ 3.3-3.5 การตรวจผลงานนักเรียนอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
2	3	4	1	3	4	2	4	3	2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ใบงานที่ 4.1 ข้อ 1

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
ง	ก	ข	จ	ค

ใบงานที่ 4.1 ข้อ 2

ที่	ข้อความ-สถานการณ์	วิธีการ	สติ	สมาธิ
1	จิตใจจดจ่อที่ลมหายใจเข้าออก			√
2	ขวาย่างหนอ ซ้าย่างหนอ		√	
3	ตัดกังวลทุกอย่าง	√		
4	สวดมนต์ไหว้พระ	√		
5	แผ่เมตตา	√		

ใบงานที่ 4.1 ข้อ 3 การตรวจผลงานนักเรียนอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 4.2 การตรวจผลงานนักเรียนอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
4	1	2	2	4	4	1	3	3	3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
4	3	3	2	2	3	3	4	3	3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ใบงานที่ 6.1 ข้อ 1-3 การตรวจคำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงานที่ 6.1 ข้อ 2

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
ค	ง	จ	ก	ฉ

ใบงานที่ 6.2 การตรวจคำตอบอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
4	3	2	2	4	4	2	4	4	2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7

ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	ข้อ 10
4	3	3	4	3	3	2	4	2	2